

MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE BULLYING ÎN ȘCOLI

THE MANAGEMENT STATEMENTS OF BULLYING IN SCHOOLS

EPURAN Elena-Nicoleta
Școala Gimnazială Nr. 126, nicoletaepuran@yahoo.com

We suggest you to cite this article as:

Epuran, E.N. 2020. Managementul situațiilor de bullying în școli. *Junior Scientific Researcher*, Vol VI, Special Issue 1, pp. 6-10.

Abstract

Noua viziune în vederea managerierii și abordării situațiilor de bullying în mediul școlar presupune o colaborare între școală-elev-familie, pentru a se ajunge la soluții cât mai prompte și pentru a minimiza cât mai mult efectele bullying-ului, care în situații nerezolvate sau nesesizate se pot transforma în traume pe termen lung.

Cuvinte cheie: *bullying, colaborare, soluții, școală, elev, familie, traumă.*
JEL Classification: *I2, I21.*

Abstract

A new vision for addressing bullying situations in the school environment involves a collaboration between school, student and family to reach solutions as soon as possible and to minimize the effects of bullying, which in unresolved or unsolicited situations can be transformed in long term trauma.

Keywords: *bullying collaboration, solutions, school, student, family, trauma.*
JEL Classification: *I2, I21.*

Introducere

Conform DEX, bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil, de excludere și de luare în derâdere, de umilire. Acest termen este relativ nou apărut în terminologia de specialitate, neavând o traducere exactă în limba română, însă este asociat cu următorii termeni – intimidare, terorizare sau chiar brutalizare.

Bullying-ul nu are întotdeauna un fundament real, o situație anterioară care să degeneze într-o stare de conflict, ci mai degrabă pornește de la dorința anumitor persoane de a se impune, de a-și câștiga puterea și autoritatea. Prin atitudinea lor îi pun pe cei din jur într-o lumină proastă și ajung să îi înjosească, în unele cazuri fiind vorba chiar de o "terorizare emoțională".

Acest fenomen se întâlnește în diferite forme de comunicare și în medii diverse – la școală, în familie, la locul de muncă, în biserică, în mass media și este întâlnit chiar și în cazul discuțiilor bilaterale la care iau parte statele din diferite colțuri ale lumii. Se

crează în felul acesta o stare de conflict care nu poate fi rezolvată doar dacă este conștientizată de victima bullying-ului, iar acest fenomen are repercusiuni la nivel atitudinal, de limbaj ori fizic chiar. Cel mai întâlnit rezultat în aceste situații este dorința victimei de a se izola.

1. Delimitări conceptuale

Instrumentele folosite de cei care recurg la acte de bullying sunt limbajul injurios, agresivitate fizică și psihică care poate avea consecințe pe termen lung, toate aceste acțiuni producând traume emoționale. Acțiunile de bullying pot fi inițiate de o persoană sau de un grup de persoane, dar raportul de putere este într-o totală discrepanță, victima bullying-ului nedisponând de resurse fizice, materiale sau psihice. În majoritatea cazurilor de bullying, înainte de declanșarea lor, victima prezintă o atitudine vulnerabilă, ce este exploatată de către cel care inițiază bullyingul.

Din punct de vedere etimologic, termenul de bullying provine din limba engleză de la termenul – bully – care înseamnă bătaș, huligan. Din cauza situațiilor tot mai dese în care sunt descrise astfel de manifestări agresive, se poate spune că bullying-ul a devenit astăzi un fenomen care este tot mai prezent în societate, manifestându-se diferit în funcție de inițiator, dar și de victima sa.

Pentru a se găsi soluțiile necesare în vederea reducerii acestui fenomen mai ales în școli, trebuie să existe o comunicare optimă între directorii școlilor, consilierii școlari și părinți. Această comunicare este necesar să se facă în mod consecvent, dar mai ales cu deschidere, în prezentarea cazurilor de bullying existente. Este astfel necesar ca aceste cazuri să se facă cunoscute la nivelul **unităților școlare**, dar mai ales să se prezinte și soluțiile luate în felul acesta descurajând și prevenind apariția altor cazuri similare.

Comunicarea este un element important între cei trei factori – școală – consilieri școlari – părinți. Orice modificare de comportament poate fi cauzat de o situație de bullying. Mediul școlar poate prezenta pentru mulți elevi o atmosferă ce este caracterizată de o oarecare rigiditate însă nu trebuie să se piardă din vedere faptul că școala este instituția care ne crește, ne educă și formează copiii pentru viață.

Totuși, în societatea de astăzi, școlile se dezvoltă, se transformă, și se modifică constant. În tot acest proces de transformare, elevii se confruntă cu sarcina de a-și găsi un loc în noua lume a instituției școlare extinse, cu reguli, norme și structuri. Ei trebuie să învețe cum să-și construiască relații de apartenență la spațiul lor intern și la trăirea în comunitate cu membrii diferiți (Nicoară, 2013).

În acest context, școala trebuie să încurajeze și mai mult toleranța, elevii să se accepte că cum sunt și să învețe să se raporteze la regulile și normele școlii ca la un climat normal, în care respectul, toleranța, comportamentul non agresiv să fie o normalitate.

2. Managementul situațiilor de criză

În calitate de instituție educațională, **școala** stabilește o serie de cerințe în ceea ce privește performanța elevului, care sunt în mod regulat inspectate, examinate, comparate cu ale celorlalți elevi. Toate aceste situații generează stres, presiunea care se pune pe elev poate constitui un climat școlar negativ în general. Pe de altă parte, sunt o serie de factori care pot genera bullyingul în școală, și anume: resursele personalității elevilor, mediul de proveniență cultural și social, precum și situațiile de viață la care au fost sau sunt supuși

elevii - toate acestea pot declanșa acte de bullying. Dar cu toate acestea, este de precizat faptul că elevii sunt dotați în mod diferit să facă față situațiilor de la școală și sociale.

Școala are rolul de a le arăta elevilor modalități prin care aceștia pot face față cu succes provocărilor vieții. Acest lucru este o componentă cheie, dar și obligatorie pentru o viață împlinită ca adult. Pentru a realiza și a deprinde acest comportament în care încrederea în sine să îi ajute să depășească momentele mai dificile ale vieții, elevii au nevoie de suportul părinților, al profesorilor, dar și al grupului lor de semeni. Condițiile importante pentru a avea succes în această direcție este existența unor reguli clare, un climat deschis, acceptare și conștientizare în mediul școlar.

În ceea ce privește familia, începutul vieții de școlar generează situații noi atât pentru copil, cât și pentru părinți, iar viața de familie este de multe ori influențată de aceste situații generate de mediul școlar care sunt mereu în schimbare (Angelova, 2016). În acest proces, un rol important îl au și profesorii, care pe lângă sarcina de a implementa programa și planurile de lecție, trebuie să facă față și cerințelor sociale și problemelor emoționale cu care se confruntă elevii în diferite situații și etape ale vârstei. Pentru păstrarea unui climat pozitiv în școală, atitudinea profesorilor trebuie să fie una deschisă, de toleranță, fără prejudecăți și tertipuri de comportament față de elevul său. Manifestarea unei atitudini tolerante, dar care să aibă în vedere respectarea unor reguli clare, îl ajută pe elev să aibă un comportament deschis atât față de profesor, cât și față de semeni. **Rezultatele** unei astfel de atitudini deschise duc la dezarmarea unor forme comportamentale agresive sau orientate spre agresivitate.

Nu trebuie confundată toleranța cu permisivitatea, școala trebuie să nu permită manifestări deviate de comportament antisocial, utilizarea unui limbaj neadecvat mediului școlar, toți acești factori fiind catalizatori ai fenomenului de bullying. Sunt situații de bullying generate nu numai de factori externi, ci și de persoane apropiate, colegi sau chiar prieteni care se pot întoarce împotriva persoanei în cauză printr-o atitudine ostilă de excludere din grupul de colegi sau prieteni. Pentru rezolvarea într-un mod eficient a unor astfel de situații, este foarte importantă abordarea atât a profesorilor, cât și a părinților. Elevii trebuie să fie încurajați să discute cu adulții și să se simtă în siguranță prin crearea unei atmosfere calde, atât în mediul școlar, cât și în cel familial. În acest context, opiniile și sugestiile lor în ceea ce privește modul de rezolvare a acestor situații să fie luat în calcul. În felul acesta, elevul este investit de către factorii decizionali cu încredere, putând să participe activ la găsirea unor soluții care îl afectează în mod direct. Implicarea copiilor constituie un plus de recunoaștere a unei probleme care se manifestă cu precădere în mediul școlar.

Pe de altă parte, **experiența profesorilor** în managerierea situațiilor conflictuale trebuie valorificată. Evaluarea așteptărilor, dar și a nevoilor multiple trebuie să cunoască o nouă abordare mai puțin rigidă pentru a se ajunge la o cooperare între școală și familie nu ca o necesitate în situații de criză comportamentală sau de altă natură, ci mai degrabă ca o normalitate a comunicării între cei doi poli: școală – familie. Această atitudine joacă un rol important în sprijinirea, educarea și formarea copiilor și tinerilor care reprezintă viitorul pentru o societate care se dorește a se dezvolta într-un mediu social formal sănătos.

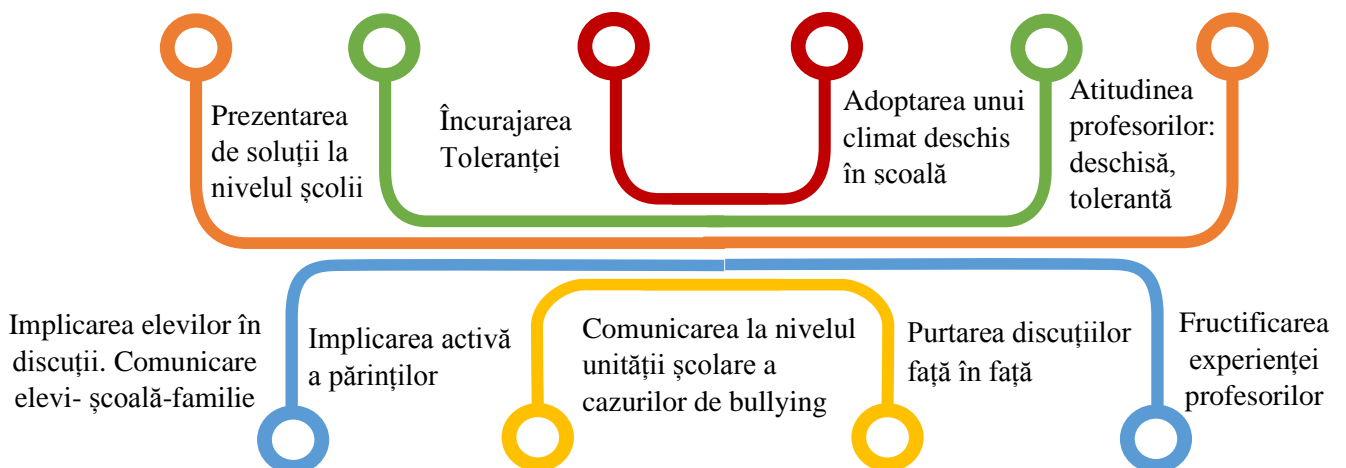
Comportamentele de bullying ascund în cele mai multe situații anumite descărcări emoționale care sunt reprimite. Acestea generează în timp stări de anxietate, frică sau furie care sunt manifestate printr-un comportament agresiv verbal sau atitudinal. Bullying-ul este până la urmă o problemă de comportament, de mod de a relaționa. Totuși, în cadrul generațiilor trecute se observa că acest tip de comportament era privit de adulți

cu mai multă îngăduință. Tachinarea, poreclirea – comune în rândul generațiilor școlare trecute sunt de fapt forme ușoare ale acestui fenomen care în timp, dacă nu sunt sesizate sau sunt tratate cu superficialitate, pot da naștere la forme grave de bullying.

Fenomenul de bullying este o realitate în unitățile școlare, indiferent de localizare. Pentru a putea combate comportamentul violent dintre elevi, este necesar să se facă eforturi susținute atât din partea școlii, cât și a părinților și elevilor. Pe baza celor prezentate în acest articol, autorul propune (figura 1) o serie de măsuri și atitudini care trebuie avute în vedere de cadrele didactice.

Pentru ca în mediul școlar **managementul** acestor situații să fie unul cu rezultate concrete, trebuie să fim atenți la toate semnele și caracteristicile chiar din fazele incipiente și să se intervină cu calm, evitând în felul acesta o agravare a unor situații. Discuțiile față în față, discutarea motivelor care duc la astfel de comportamente, implicarea într-un mod activ a părinților în rezolvarea situațiilor pot fi soluții care să ajute ambele părți implicate în conflict. Victima unui astfel de episod nedorit trebuie să fie susținută să își recapete încrederea și să își refacă imaginea în fața colegilor și a prietenilor, să se înlăture complexul de inferioritate și să nu se mai simtă devalorizat și abuzat emoțional.

Figura nr. 1 Măsurile și atitudinile care trebuie luate în considerare în managementul fenomenului de bullying în unitățile școlare

Sursa: Realizat de autor pe baza bibliografiei consultate

De precizat este și faptul că există o diferență vizibilă de reacție și comportament în funcție de gen. Astfel, băieții acționează pe cartea agresivității, pe când fetele acționează pe partea emoțiilor și a izolării victimei. De toate acestea, este necesar să se țină cont în unitățile școlare și să se urmărească adaptarea soluțiilor enunțate în cadrul acestui articol după tipologia elevilor și cultura locală.

3. Concluzii

În concluzie, **managementul situațiilor de bullying în mediul școlar** trebuie să fie un proces care să se manifeste în mod constant, fără fluctuații, iar legătura cu factorii care sunt implicați, respectiv: școală, elev, familie să fie menținută și după depășirea

crizei pentru a preîntâmpina o eventuală recidivă. Nu există o formulă exactă de rezolvare a acestor situații pentru că implică două elemente în continuă transformare și anume psihicul și comportamentul uman, dar se pot găsi diverse rezolvări ce pot constitui modele de urmat pentru situații similare.

Bibliografie

1. Abuzul și neglijarea copilului, Slavați Copiii, București, 2003
2. Nicoară, A. 2013. Super Teach. Disponibil la: <https://www.superteach.ro/>
3. Dicționarul explicativ al limbii române (DEX). 2020. Definiție bullying.
4. Netzelmann, T.A., Steffan, E., Angelova, M. 2016. Strategii pentru o clasă fără bullying.
5. Smith, P.K., Pepler, D. & Rigby, K. (Eds.). 2004. Bullying in school. How successful can interventions be? Cambridge University Press.
6. Vlăsceanu Lazăr. 2000. Metodologia cercetării sociologice. Editura Economică, București, 2000